

Forfatter: Fibiger, Mathilde

Titel: Udrag fra Et Besøg

Citation: Fibiger, Mathilde: ""Et Besøg"", i Fibiger, Mathilde: "*Et Besøg*", 1851, s. 26.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-fibiger02val-shoot-idm139950813935584.pdf> (tilgået 28. januar 2022)

Anvendt udgave: "Et Besøg"

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

↪ At man naaer et System er en Selvfølge, at man i første øieblik antager det for et Resultat, ja endog for Resultatet, kan tilgives, men bliver man i denne Troe gaaer det os - sans comparaison! - som naar man i »Abespil« falder i Brønden, og maae blive liggende der, medens de andre Brikker kappes om at naae Maalel. I samme Spil er der et Vertshuus, hvor man bliver siddende til man bliver afløst; hermed kan man sammenligne Systemerne. naar de opfattes paa den rette Maade. De ere Holdepladser for Erkjendelsen hvor den hviler ud og samler Kræfter til at gaae videre, evigt higende mod det store Maal, der vinker den i Evigheden. Har Nogen allerede her i Livet naaet det, om med dristig Haand løftet Sløret fra Tilværelsen, seet den i sin Helbed og Sammenhæng, seet de Love der styre den, og randsaget vens væsens Dybder - da træde han frem, og sige os, hvad Ideen er! Ingen Svarer, selv ikke han, som bragte os Ideen nærmest, den store Livets Het, det levende Kjærligheds-Ord, Jesus Christus. Han har vakt Haabet, og bekræftet det ved sin Død, han har givet et Vink om Veien idet han sagde: de Rene af Hjertet [27](#) skulle see Gud. Men selv heri ligger jo den Indrømmelse at Hjertets Renhed ikke er nok til at lære Gud at kjende, thi isaafald vilde han jo sagt: de see ham. Man kan være nor saa reen og uskyldig, uden at Erkjendelsen er vaagnet, og det er dog den som er Øiet hvormed vi skulle see Idee verdenen. Men paa den anden Side kan den meest glimrende Forstand ikke hjælpe naar vort Hjerte er ureent, og vor Villie svag. Der bliver Erkjendelsen let en Vildleder, »der lokker Vandreren i dybe Sumper,« istedetfor en Veileder. Hvor lykkelig maae da ikke enhver prise sig, der af Christendommen er forberedt til Kampen, der forestaaer, naar Umyndigheds-Alderen er forbi, og Erkjendelsens Tid begynder. Hvad man end kan have at indvende imod Christendommens Tendents, kan man dog ikke andet end beundre dens Lærdomme, og betragte dens Indstifter som det Ideal hvorefter Enhver kan stræbe at uddanne sig, uddanne at frygte for at Eiendommeligheden skal lide derved, thi Kjærlighed var Sjælen i hans Lære, og Kjærligheden er, riig nok til at omfatte Alle. Den er ikke udelukkende, men indesluttende, thi den er alt, og der kan intet existere udenfor den. Derfor kunne vi være rolige for de Smaa, naar vi see Kjærligheden tage dem i Favn - hvor skulde vi finde en bedre Opdrager til dem? Og vor finde vi Kjærligheden renere afpræget, end i Christi Liv og Lære? Det er ikke som den almindelige Opdragelse, der fører Barnet (den stakkels Blindebuk!) til Bedstemoders Dør [28](#)

og forlader det efter at have snurret det to tre Gange rundt. Den leder det trofast beskjærmende hen til den rette Livets, Vei, og giver det mangen god Lærdom, og kraftig Velsignelse med paa den ensomme Vandring. At det kommer til denne Skilsmisse mellem Læreren og Eleven, er jeg overbevist om, men da jeg har hørt flere Christne, som jeg agter høit, paastaae det Modsatte, og erklære deres Umyndighed for den høieste Visdom, vil jeg ikke videre forfægte min Mening, da jeg her er den Uindviiede, og kun taler som en udenfor staaende Betragter. Derimod i Erkjendelsens Verden er jeg, om end først nylig indviet, og derfor veed jeg at Christendommen ikke er den eneste Vei til Livet. At paastaae det, Vilde være det Samme, som om man paa det Spørgsmaal om Veien fra Vesterport til Østerport vilde svare: det er Amagertorv. Naar man gaaer den lige Vei gjennem Byen, kommer man rigtignok til Amagertorv, men baade før og iden maae man passere andre Gader. - Erkjendelsen kommer vel til Christendommen paa sin Vei, mm ikke for at blive i den. Hvor ofte seer man ikke den, der kjæmpede trofast for Sandhed og Ret, øieblikkelig'i bukke under for Verdens Mishandling, og synke afmægtig til Jorden i Fortvivlelse. Da kommer Verdens Geistlige forbi - see den Ulykkelige, og tage deraf Stof til deres næste Søndagaprædiken, som de med megen Salvelse udarbeide i Tankerne mebens de gaae videre. Der kommer en Digter - han opflammas af Medlidende, af Had [29](#) til Morderen! Al hans Retfærdighedsfølelse kommer i Bevægelse - og Digtet er allerede saa godt som færdig. Det bliver da declameret paa en Afrunderholdning, og vinder enstemmig Bifald. Hvem kommer der? Er det en Snegl med sit Huus paa Ryggen? - Nei, det er en Philosoph mod et System! Rører der sig en usædvanlig Bevægelse i hans Sjæl ved dette førgelige Syn, Saa tæller han til ti og tager det filosofisk! Endelig - kjendte Toner naae den Døendes Sjæl! glade, begeistrende, som Ungdommens Haab! Et Regiment drager med Sang hen ad Veien. Det er Nationens Stolthed og Glæde, det er den unge Friheds Helte, som drage ud tilsammen for at vove Kampen for Sandhed og Ret.« Mægtigt rører Haabet sig i den Ulykkeliges Sjæl og Livsgnisten blusser endnu engang op; det er jo Venner, Kammerater. »De ville hjælpe tage mig med sig at jeg kan leve og følge dem, eller idetmindste døe blandt dem jeg levede med i Aanden, kjæmpede med, og for hvis Sag jeg faldt« De nærme sig, see ham; han reiser; sig med sin sidste Kraft, og kalder dem til Hjælp. Og de? - De begeistres, sværge som han at hengive Livet for den gode Sag, og drage saa videre med Sang og klingende Spil. - Da griber Dødens Kulde hans Sjæl, og det sortner for Øiet. Men hvem kommer der hen ad Veien og standser medlidende ved den Døendes Side. O, vi kjende ham vel Alle, den barmhjertige Samaritan (den christelige Kjærlighed.) Han forbinder den Saarede og bringer [30](#) ham til Værtshuset (Systemet) for at han kan blive pleiet, helbredet. Men blive der skal han ikke, ligesaa lidt som Manden i Parabelen, der fik Penge til at fortsætte sin Reise. Det skulle vi erindre.